

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами соціологічного дослідження
«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ»,
II (магістерський) рівень освіти»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Оцінювання свого навчання за освітньо-професійною програмою «Клінічна психологія», II (магістерський) рівень освіти» було проведено у січні - квітні 2025-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (січень 2025),
- аналіз даних (лютий 2025),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (березень-квітень 2025).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Клінічна психологія» (II (магістерський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 13 респондентів/-ок, що складає 65 % від загальної кількості здобувачів/-ок ОП «Клінічна психологія».

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності здобувачів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Клінічна психологія») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1). Переважна більшість здобувачів/-ок повністю, або радше задоволені вибором університету (76,9 %), навчанням за освітньою програмою (84,6 %) та роботою кафедр (77 %). Абсолютно незадоволених не було, а радше незадоволених виявлені у випадку задоволення вибором

університету (7,7 %) та роботою кафедр (7,6 %). Варіант відповіді «У чомусь так, у чомусь ні» обрало 15,4 % опитаних щодо вибору університету та освітньої програми, а також щодо задоволеності роботою кафедр.

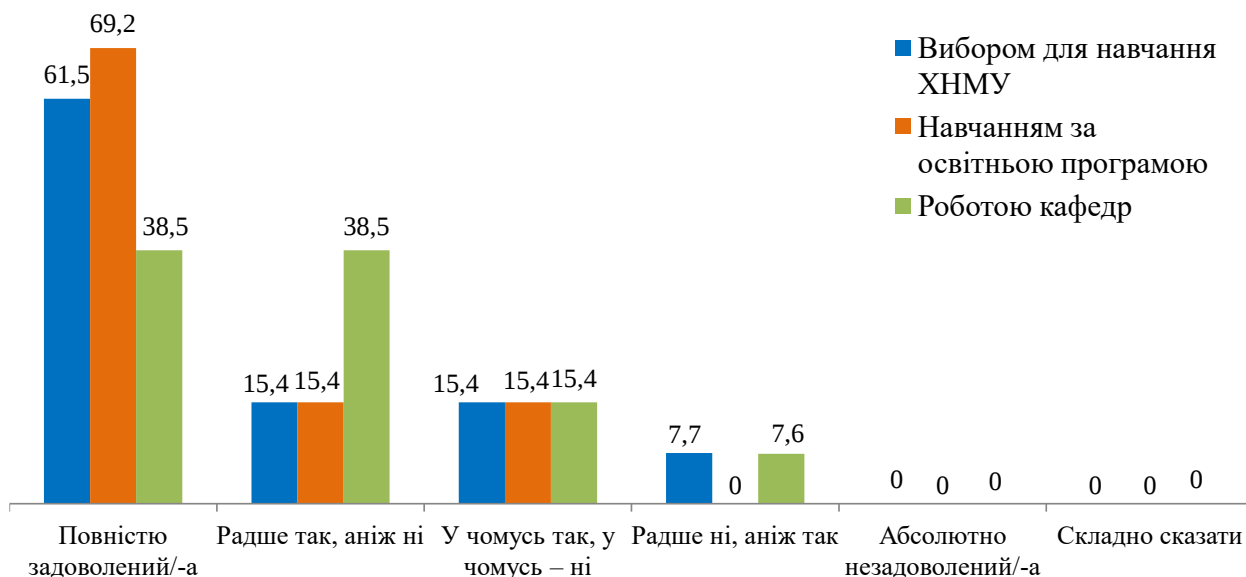

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Очікування від ХНМУ повністю або радше співпали з реальністю для 61,5 %. Серединну позицію зайняла майже третина опитаних, а саме, 30,8 %. Здобувачів/-ок, очікування яких від ХНМУ не співпали з реальністю, не було, а 7,7 % утруднились із відповіддю.

Більшість здобувачів/-ок (77 %) у відповідях на запитання «Як у цілому Ви оцінюєте якість освітнього процесу в ХНМУ?» обрали позитивні варіанти відповіді «Дуже добре» та «Радше, добре» (див. рис. 2). Серединної позиції «У чомусь добре, у чомусь — ні» тримаються 23 % респондентів/-ок. Таких, які негативно б ставились до якості освіти в університеті, не виявлено. Таких, що утримались від відповіді, теж не було.

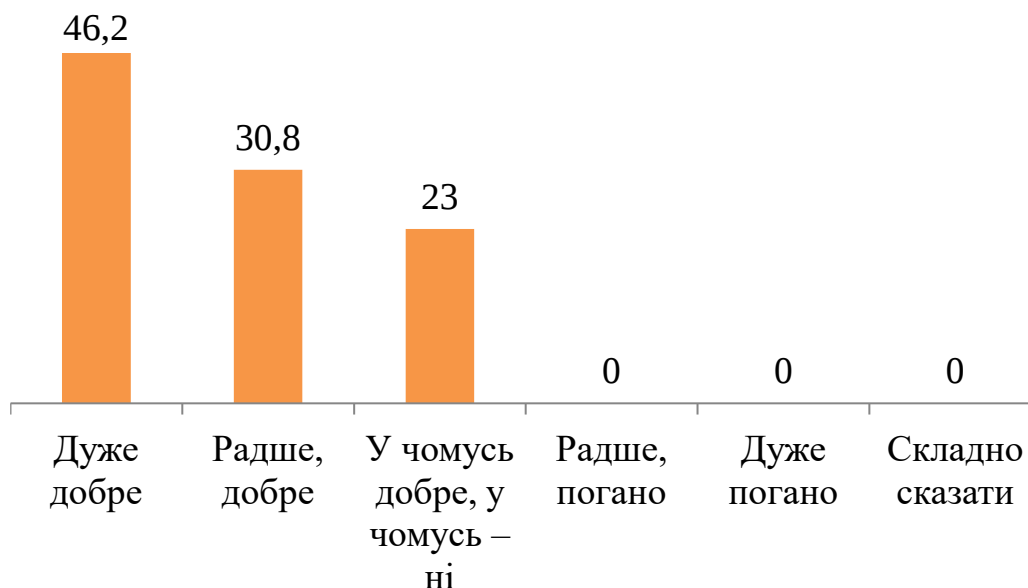

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що значна більшість опитаних (72,5 %) погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні, а також 84,6 % вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні наукові та освітні інтереси.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок здобувачів/-ок щодо «агентів впливу» на якість освіти. Аналіз показує, що відповідальність за якість освіти здобувачі/-ки цієї освітньої програми покладають насамперед на викладачів (84,6 %). Друге місце «посідають» самі здобувачі — цей варіант обрали 61,5 %. На третьому місці завідувачі кафедр — їх вважають відповідальними за якість освіти близько половини здобувачів/-ок, а саме, 53,8 %.

В «аутсайдерах» за критерієм впливу на якість освіти — Навчально-науковий інститут якості освіти (38,5 %), адміністрація університету (30,8 %) та Міністерство освіти і науки України (15,4 %).

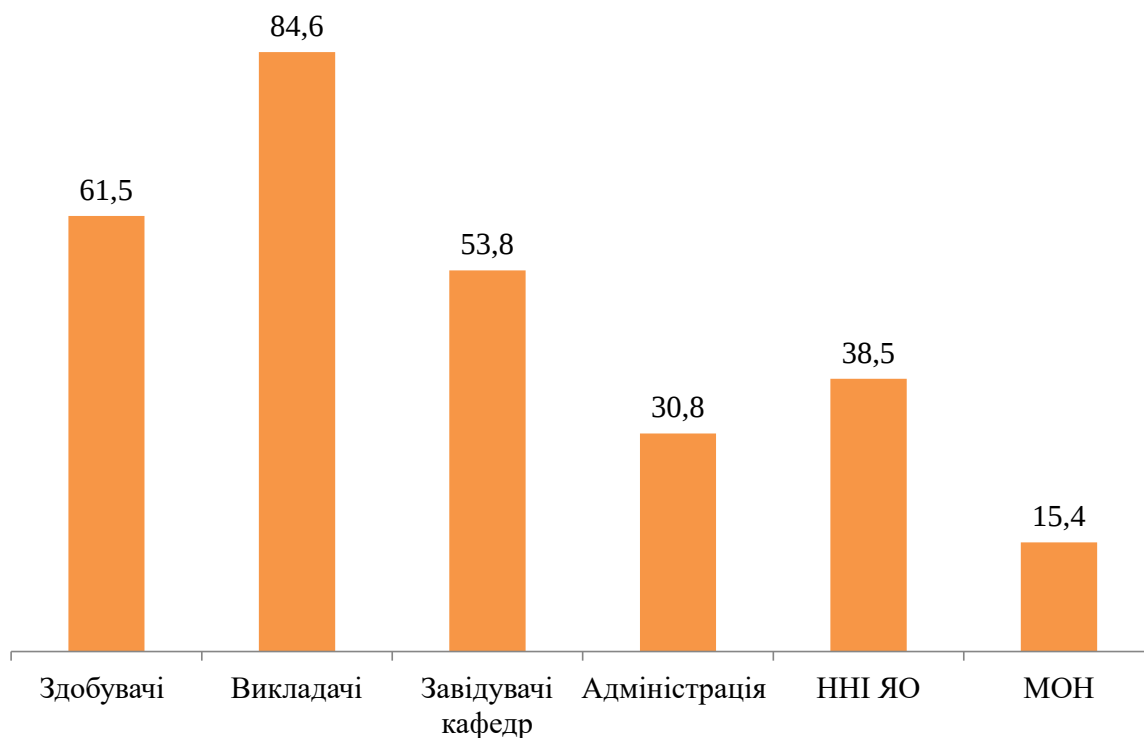

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, більшість опитаних підтвердили свою поінформованість за всіма аспектами (див. рис. 4).

Рівень поінформованості про цілі та завдання навчання був абсолютним — 100 % здобувачів підтвердили свою поінформованість цим аспектом на початку занять. Поінформованість про зміст, методи та форми навчання також є високою (це зазначили 84,6 % респонденток/-ів в обох випадках). Обізнаність із критеріями оцінювання, запланованими контрольними заходами є відносно нижчою, на рівні 76,9 %.

Поінформованість із очікуваними результатами навчання є найнижчою серед здобувачів/-ок цієї освітньої програми, а саме, знаходиться на рівні 69,2 %.

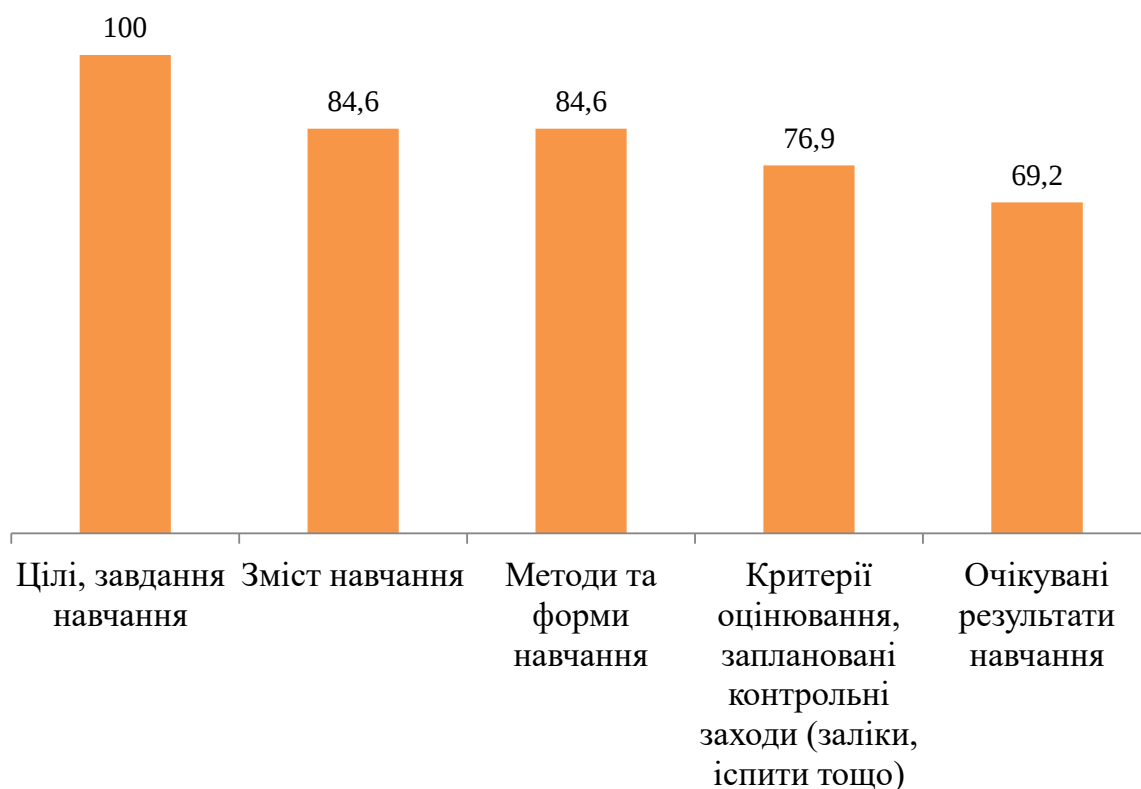

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості 69,2 % опитаних; радше незадоволених було 7,7 %, абсолютно незадоволених не було. Четверта частина опитаних, 23,1 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні».

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «розповідь, пояснення» (100 %), «обговорення» (100 %), «демонстрація презентації» (92,3 %), «бесіда» (92,3 %), «усне опитування» (84,6 %).

Про такі методи, як «самостійна робота з навчальним матеріалом», «реферати, доповіді, повідомлення» та «дискусії» згадали 61,5 % здобувачів/-ок. Близько третини здобувачів/-ок обрали такі методи, як «письмові контрольні роботи» (30,8 %), «письмові творчі роботи» (38,5 %), «тести»

(38,5 %) та «рольові ділові ігри» (30,8 %). З великою вірогідністю можна припустити, що рідко використовуються симуляційне обладнання (7,7 %).

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Більшість опитаних, вважають застосовані методи і форми ефективними (84,6 %), сучасними (61,5 %) та відповідними їхній освітній програмі (84,6 %). Неефективними ці методи вважають 7,7 %, несучасними — 23,1 %, а невідповідними освітній програмі ці методи не вважає ніхто.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 69,2 % здобувачів/-ок зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив; 15,4 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, ще 15,4 % утруднились з відповіддю.

Тільки 30,8 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення

освітніх програм зі спеціальності. Усі, хто висловлював пропозиції (100 %), вважають, що їхні поради були враховані.

Студенти позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6). 84,6 % опитаних вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів, ще 7,7 % вказують на те, що таку можливість надають окремі викладачі.

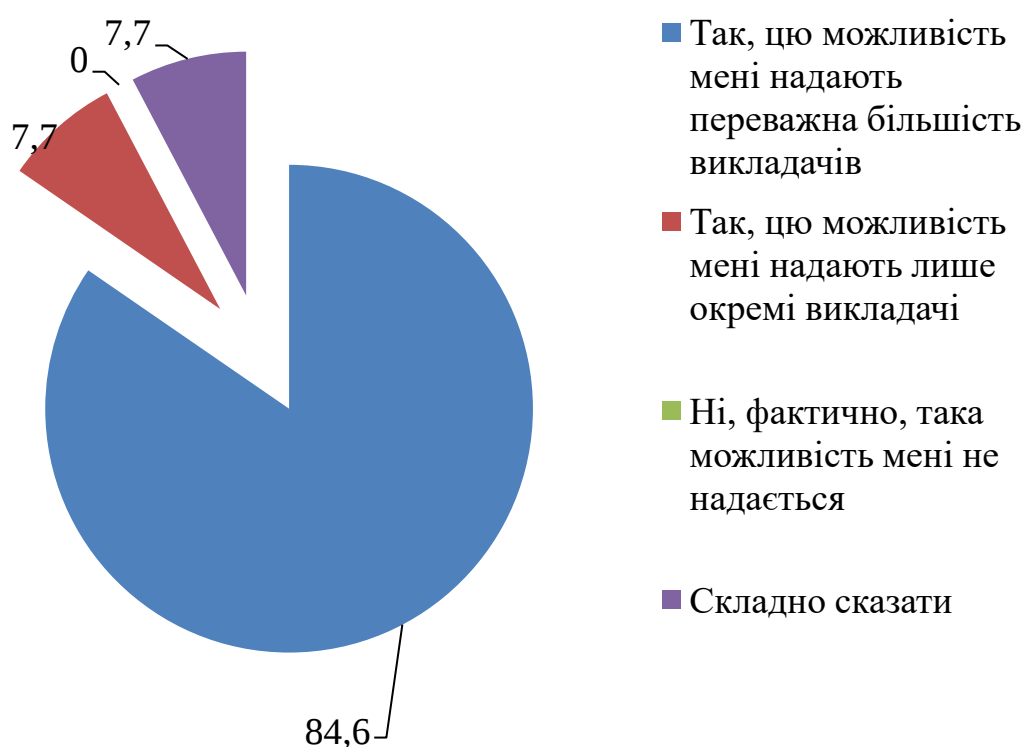

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Про відсутність такої можливості не повідомив ніхто, ще 7,7 % утруднились з відповіддю.

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (84,6 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів та також 84,6 % здобувачів/-ок мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Серед запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють добрі оцінки (середній бал – 3,7 із 5) із незначним коливанням в 0,3 балів – від 3,5 (так оцінили «можливості для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії») до 3,8 («якість освітньої програми загалом»; «перелік навчальних дисциплін, що вивчаються»; «логічна послідовність вивчення навчальних дисциплін»; «розклад занять»; «співвідношення між аудиторними годинами та самостійною роботою»; «якість навчально-методичних матеріалів навчальних дисциплін» та «навантаження (кількість дисциплін у семестрі, кількість аудиторних годин на тиждень)»).

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповідь надали 4 респондент(к)и).

Побажання стосувались змісту навчальних курсів (25 %):

«Хотілось би більше вивчення межового стану, тривожних розладів та діагнозів з якими частіше всього зіткнеться клінічний психолог».

Більшість пропозицій містили побажання мати більше можливостей для практичного відпрацювання набутих знань (75 %):

«Змога регулярно відвідувати практику в медичних закладах була би значною перевагою»;

«Більше наочного матеріалу та практики»;

«Надавати більше практичної та актуальної інформації, залучати практикуючих спеціалістів, використовувати відеоматеріали для наочності».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльностей університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8).

Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності зі всіма запропонованими пунктами. Усі 100 % здобувачів/-ок були завчасно поінформовані про Кодекс академічної доброчесності ХНМУ. Поінформованість про порядок і умови вибору студентами вибіркового дисциплін теж є на високому рівні (92,3 %).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Високий рівень обізнаності здобувачів/-ок також із процедурою реагування вишу на порушення академічної доброчесності (76,9 %), із процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (76,9 %), із заходами, які проводить психологічна служба університету (69,2 %), із тим, що робить університет для гарантування безпеки студентів (69,2 %).

Трохи більше половини (53,8 %) здобувачів/-ок обізнані із інформацією щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, із інформацією про програми міжнародної академічної мобільності та з порядком перескладання та оскарження заліків, іспитів.

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

Переважна більшість опитаних задоволені рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (92,3 %), порядком та умовами вибору студентами вибіркових дисциплін (92,3 %), платформами дистанційної освіти університету (92,3 %), рівнем консультативної підтримки з боку кафедр (84,6 %), рівнем консультативної підтримки з боку деканату (76,9 %), рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету (69,2 %) та рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу (69,2 %).

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Найменше здобувачі/-ки задоволені рівнем соціальної підтримки: проживанням, харчуванням, стипендією, соціальною допомогою та ін. (30,8 %), можливістю користуватися наданим доступом до міжнародних інформаційних ресурсів (38,5 %), а також порядком перескладання заліків, іспитів (38,5 %).

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 23,1 % опитаних, усі задоволені взаємодією із представниками психологічної служби — 100 %.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. Про конфлікти опитаних з викладачами повідомили 15,4 % опитаних, про конфлікти з адміністрацією чи з іншими здобувачами освіти не повідомив ніхто.

Респонденти/-ки мали можливість прокоментувати, у чому полягав конфлікт, пояснюючих відповідей було отримано три, обидві були доволі розпливчастими і стосувались взаємодії із викладачами:

«Некоректні висловлювання на сторону здобувача освіти»;

«Некоректні висказування у бік здобувачів освіти»;

«Викладач тиснув і "валив" під час звичайної пари».

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою.

Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

Згідно розподілу відповідей, університет найкраще розвиває «здатність висловлювати та відстоювати власну позицію» (53,8 %), «відповідальність за власні дії» (53,8 %), «емоційний інтелект» (46,2 %), «вміння критично мислити» (46,2 %) та «ініціативність» (46,2 %).

Такі м'які навички, як «комунікабельність» (38,5 %), «активна життєва позиція» (30,8 %), «навички співпереживання» (30,8 %), «вміння працювати у команді» (30,8 %) та «вміння самостійно приймати рішення» (30,8 %) відмітили близько третини здобувачів/-ок.

Розвитку такої навички, як «вміння вести за собою» (23,1 %) університет має приділити більше уваги.

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Разом з цим, переважна більшість опитаних (76,9 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11).

Студентські «оцінки» є позитивними: 76,9 % вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою у побудуванні кар'єрної траєкторії.

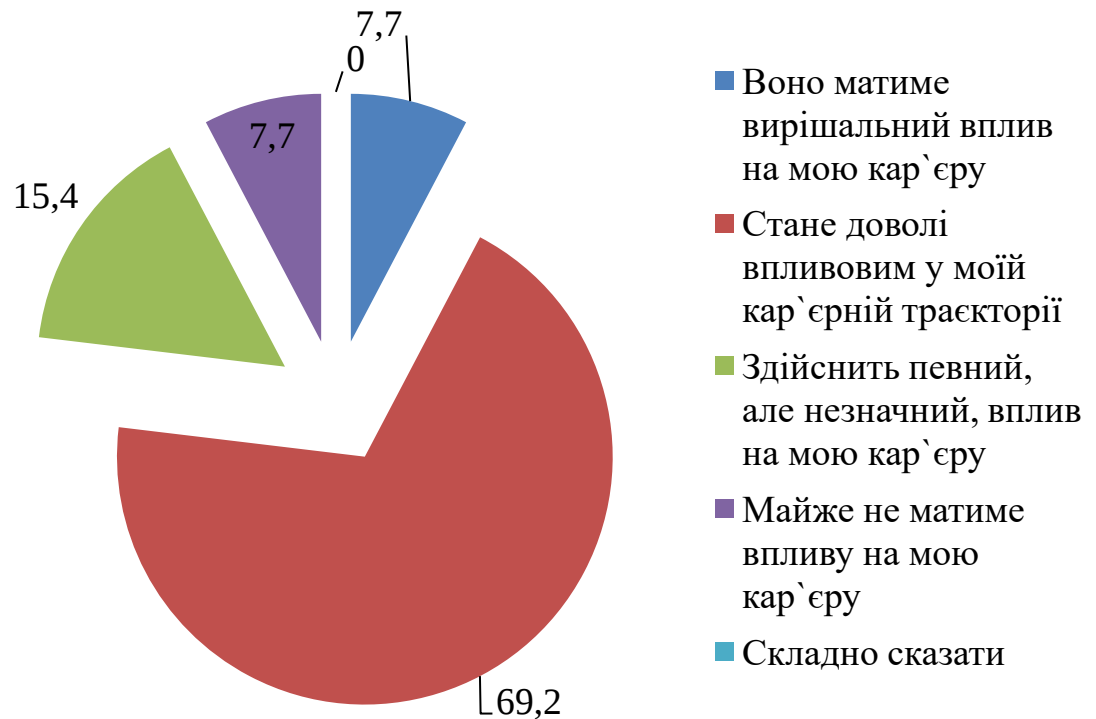

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Тих, хто вважає, що освітня програма здійснить певний, але незначний вплив на кар'єру, було 15,4 %. Таких, які вважають, що ця освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було 7,7 %.

Аналітичний звіт виконала 02.04.2025 р.

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.